

İLKÖĞRETİM OKULU ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİLERİNİN YAPILANDIRMACI EĞİTİM YAKLAŞIMI VE PROGRAMI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Orhan ÇINAR*

Emine TEYFUR**

Mehmet TEYFUR***

ÖZET

Son yıllarda yapılandırmacı yaklaşım eğitim alanında oldukça etkili olmaya başlamıştır. Yapılandırmacılık, birçok düşünür, psikolog ve eğitimcinin çalışmalarına dayanan bir bilgi kuramıdır. Yapılandırmacı yaklaşıma göre kişi yeni bilgileri kendisi yaratır. Bu yaratma kişinin mevcut bilgi, inanç ve değerleri ile yeni düşünce, sorun ve deneyimlerinin etkileşimi sonucu ortaya çıkar.

Türkiye’de daha iyi bir eğitim modeli geliştirmek için yoğun çalışmalar yapılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı 2005-2006 eğitim öğretim yılından itibaren yapılandırmacı yaklaşımı ülke genelindeki tüm ilköğretim okullarında uygulama kararı almıştır. Yeni yapılandırmacı programlar hazırlanmış ve 2004-2005 eğitim öğretim yılı sonunda ilköğretim okulu öğretmenlerine tanıtılmıştır.

Bu çalışmanın amacı ilköğretim okulu öğretmen ve yöneticilerinin yapılandırmacı eğitim yaklaşımı ve yeni programlar hakkındaki görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırmanın örneklemini 2005 yılında Ağrı ilinde görev yapan ve yeni programların tanıtım eğitimine katılan rastgele seçilmiş 195 ilköğretim okulu öğretmeni ve yöneticisi oluşturmaktadır. Veri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen “Yapılandırmacı Eğitim Yaklaşımı Değerlendirme Anketi” kullanılmıştır. İstatistiksel analizlerde aritmetik ortalama, t testi ve varyans analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre öğretmen ve yöneticiler yapılandırmacı eğitim yaklaşımı hakkında genel olarak olumlu görüş bildirmektedirler. Yeni programların önündeki en önemli engel olarak da okullardaki altyapı eksiklikleri gösterilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapılandırmacı yaklaşım, Davranışçı yaklaşım.

* Yrd. Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi Ağrı Eğitim Fakültesi

** Öğr. Gör., Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi

*** Öğr. Gör., Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi

PRIMARY SCHOOL TEACHERS AND ADMINISTRATORS' VIEWS ABOUT CONSTRUCTIVIST EDUCATION APPROACH AND PROGRAMS

ABSTRACT

In recent years the constructivist approach has had increasing influence over teaching and learning. Constructivism is a theory of the nature of knowledge based on the work of a variety of philosophers, psychologists, and educators. Constructivism holds that people create new knowledge as a result of the interaction of their existing knowledge, beliefs, and values with new ideas, problems, or experiences.

It has been tried to found a better model for education in Turkey. The Ministry of Education decided to apply constructivist approach in primary education all over the country in the 2005-2006 scholastic year. New constructivist programs were prepared and introduced to primary school teachers at the end of the 2004-2005 scholastic year.

The aim of this study is to determine the view of primary school teachers and administrators about constructivist education approach and the new constructivist programs. Subjects for this study were randomly selected 195 primary school teachers and administrators (after attending the introduction of new programs) working in the province of Ağrı in 2005. A questionnaire developed by researchers was used to gather data. Data were tabulated by means; t test and one way ANOVA were used in statistical analysis. Findings indicated that teachers and administrators generally had a positive view about constructivist education approach. On the other hand they thought that the most important handicap for the new constructivist program was the problems of infrastructure in our schools.

Keywords: *Constructivist approach, behaviorist approach*

GİRİŞ

Bilginin hızla yenilenerek üretildiği çağımızda birey ve toplumun geleceği, bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretme becerilerine bağlı bulunmaktadır. Bu becerilerin kazanılması ve hayat boyu sürdürülmesi ezberlemeyi değil, bilgi üretimine dayalı çağdaş bir eğitimi gerektirmektedir. Türkiye, özellikle son yıllarda, etkili bir eğitim modelini gerçekleştirmek için yoğun girişimlerde bulunmaktadır. Bu girişimler, eğitim sistemimizin düşünsel alt yapısını oluşturan tekdüze mantık yerine çoklu sebep ve çoklu sonuçlara dayalı bir anlayışın oluşması yönünde yoğunlaşmaktadır.

Bu bağlamda, Milli Eğitim Bakanlığı öğretim programlarımızın dayandığı teorik alt yapının katı davranışçı bir anlayışı değil, yapılandırmacı bir anlayışı esas alması gerektiğini savunmaktadır. Bu yönde bir

dönüşümün gerekçeleri şu şekilde ifade edilmektedir; “Ülkemizde nüfus yapısında, ailenin niteliğinde, toplumsal dokuda, tüketim anlayışında, insan haklarında, siyasal alanda, bilim ve teknolojiye önemli hareketlilikler gözlenmekte ve eğitime olan talep artış göstermektedir. Bu hareketliliklerin eğitim sistemine yansıtılması gerekmektedir. Bu gelişmeler doğrultusunda eğitimden beklenen fonksiyonlar dört ana başlıkta toplanabilir;

- 1- Her çocuğun eğitim sistemine girmesinin ve gelişimini sürdürmesinin sağlanması,
- 2- Çocuğun okul vasıtasıyla toplumsallaşmasının sağlanması ve bu çerçevede eğitim demokrasi ilişkisinin kurulması,
- 3- Ekonominin iş gücü talebiyle eğitim sisteminin arzının uyumlu hale gelmesi,
- 4- Toplumda dikey hareketliliğin bir yolu olarak fırsat eşitliğini sağlayan bir kanal olarak çalışması”

Bu temel ihtiyaçlara cevap verecek çözümün ise “yapılandırmacı yaklaşım” olduğu belirtilmektedir (www.meb.gov.tr/ttk15.5.2005).

“Yapılandırmacılık”, İngilizce “constructivism” sözcüğünün karşılığıdır (Demirel, 2001, s.133). Ayrıca İngilizce “structuralism”, Fransızca “structuralisme”, Almanca “strukturalismus” terimlerinin Türkçe karşılığı olarak da “yapısalcılık” sözcüğü kullanılmaktadır (Oğuzkan,1993,s.158). Yine “oluşturmacılık”, “kurmacılık”, “bütünleştiricilik”, “yapılandırıcı öğrenme”, “yapısalcı öğrenme”, “oluşumcu yaklaşım” gibi kelime ve kavramlarla “yapılandırmacılık” ifade edilmektedir.

ABD’de son yıllarda etkili olmaya başlayan yapılandırmacılık, birçok filozof, psikolog ve eğitimcinin çalışmalarına dayanan bir bilgi kuramıdır (Glickman ve diğerleri,2004,s.110). Geleneksel öğrenme kuramlarının aksayan yönlerine karşı oluşturulmuş, yeni bir yaklaşım olmasına rağmen kökleri eskilere dayanmaktadır.

Felsefeci Giambatista Vico’nun 18. yüzyılda yapmış olduğu “bir şeyi bilen, onu açıklayabilendir” şeklindeki açıklamaları aslında yapılandırmacılığı savunmaktadır (Yager, 1991). Daha sonraları Immanuel Kant, bu fikri geliştirerek, insanın bilgiyi almada aktif olduğunu, yeni bilgiyi daha önceki bilgileriyle ilişkilendirdiğini ve onu kendi yorumu ile kurarak kendisinin yarattığını savunmuştur. Kant’a göre bireyler bilgiyi aktifçe alır, önceden asimile ettiği bilgiye bağlar ve kendi yorumu haline getirir (Cheek,1992). Immanuel Kant, Lev Vygostsky, John Dewey, Jean Piaget, Jerome Bruner ve Howard Gardner gibi bilim adamlarının çalışmaları yapılandırmacılığın şekillenmesine önemli katkı sağlamıştır (Glickman ve

diğerleri, 2004, s.110). Yapılandırmacı görüşün sistemleştirilmesinde Wund, Ausubel ve Titchener gibi eğitimcilerle, Saussure, Jakapson, ve Levi-Strauss gibi düşünürlerin adları geçmektedir (Oğuzkan,1993,s.158).

Fosnot'a göre yapılandırmacılar beyni bilgisayara benzeten görüşleri kabul etmezler. Beyin daha esnek, kendini değiştiren, yaşayan, özgün ve kendini yeniden şekillendiren bir yapıdır (Fosnot,1995). Bu bağlamda, yapılandırmacılık yaklaşımında amaç, öğrenenlerin ne yapacaklarını önceden belirlemek değil, bireylere araçlar ve öğrenme materyalleri ile öğrenmeye kendi istekleri doğrultusunda yön vermeleri için fırsat vermektir (Erdem,2001,s.58). Bir başka deyişle bilgi; deneyim, gözlem ve mantıklı düşünme kümesinden oluşur. Kısaca bilgi öznelidir (Bağcı-Kılıç,2001).

“Yapılandırmacılık”, bilginin öğrenci tarafından yapılandırılmasını anlatır. Yani bireyler bilgiyi aynen almaz, kendi bilgilerini yeniden oluştururlar. Kendilerinde var olan bilgiyle beraber yeni bilgiyi, yine kendi öznel durumlarına uyarlayarak öğrenirler (Özden, 2003, s.54-55).

Bu öğrenme yaklaşımında öğrencinin önceki yaşantıları, öğrenmede temel oluşturur. Bilgi, konu alanlarına bağlı olarak değil, bireylerin yarattığı ve ifade ettiği şekilde yapılandırılarak var olur (Kaptan-Korkmaz, 2001, s.41).

Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının daha çok bilişsel öğrenme kuramları ile ilişkili olduğu söylenebilir. Öğrenme konusunda, geleneksel yaklaşım ile yapılandırmacı yaklaşımın ayrıldığı temel noktalar şöyle karşılaştırılabilir (Özden,2003,s.55-56).

GELENEKSEL YAKLAŞIM	YAPILANDIRMACI YAKLAŞIM
Bilgi bireylerin dışındadır, nesnelidir. Öğretmenlerden, öğrencilere transfer edilebilir.	Bilgi, kişisel anlama sahiptir, öznelidir. Öğrencilerin kendileri tarafından oluşturulur.
Öğrenciler duydukları ve okuduklarını öğrenirler. Öğrenme daha çok öğretmenin iyi anlatmasına bağlıdır.	Öğrenciler kendi bilgilerini oluştururlar. Duyduklarını ve okuduklarını önceki öğrenmelerine ve alışkanlıklarına dayalı olarak yorumlarlar.
Öğrenme, öğrencilerin öğretilenleri tekrar etmelerine bağlıdır.	Öğrenme, öğrencilerin kavramsal anlamayı gösterebilmelerine bağlıdır.

Türk Eğitim Sistemi genel olarak davranışçı psikoloji ve davranışçı öğrenme teorisi üzerine kurulu bir sistemdir. Geleneksel eğitim anlayış ve yaklaşımımız, davranışçı yaklaşımların özelliklerini taşımaktadır. Davranışçı yaklaşımda, eğitimin amaçları davranışlar olarak tanımlanır ve bu davranışları oluşturacak deneyimlerin neler olması gerektiği üzerinde yoğunlaşılır.

Davranışçılık, pozitivist felsefenin bir ürünüdür. Nesnelcilik (objectivism) ile eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Nesnelcilikte, dünya hakkında güvenilir bir bilginin varlığına inanılır. Eğitimciler için amaç, bu bilgiyi aktarmak ve yaymak; öğrenciler için de bu bilgiyi almaktır. Nesnelcilik, öğrenenlerin hepsinin aktarılan bilgidan aynı anlamı çıkardığını varsayar.

Davranışçı yaklaşımda; dersler öğretmenlerin anlatımları ile yürütülür, dersler kitaplara dayanır, öğretmenler bilgi kaynağıdır ve öğrencilere bu bilgilerini aktarmakla görevlidir. Öğrenci, öğretmenin aktardığını aynen alır ve tekrar eder.

Yapılandırmacı sınıf ortamı ile geleneksel sınıf ortamının karşılaştırılması şu şekilde yapılmaktadır. (Glickman ve diğerleri, 2004, s.111)

	GELENEKSEL SINIF	YAPILANDIRMACI SINIF
Amaç	<ul style="list-style-type: none"> Bilginin aktarılması 	<ul style="list-style-type: none"> Bilginin yapılandırılması
Müfredat	<ul style="list-style-type: none"> İçerik merkezli Katı, ardışık 	<ul style="list-style-type: none"> Problem merkezli Esnek, örüntülü
Öğretim Odağı	<ul style="list-style-type: none"> Bilginin parçalara ayrılması Yatay, yüzeysel 	<ul style="list-style-type: none"> Büyük fikirler Derinlik
	GELENEKSEL SINIF	YAPILANDIRMACI SINIF
Planlama	<ul style="list-style-type: none"> Öğretmen tarafından yapılır 	<ul style="list-style-type: none"> Öğretmen ve öğrenci tarafından yapılır
Öğretim Yöntemleri	<ul style="list-style-type: none"> Anlatım Öğretmen doğru cevabı arayan sorular sorar Ezberci Öğretmen dönüştürme göre öğrencinin alıştırmaya yapması Bağımsız öğrenci alıştırmaları 	<ul style="list-style-type: none"> Açık uçlu tartışma Öğrenci kaynaklı sorular Problem çözme Araştırmacı Aktif öğrenme İşbirlikli öğrenme Bireysel ve grupla yapılandırma

Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrenmeden bağımsız • Öğrenmeyi ölçmeyi ve öğrencileri derecelendirmeyi amaçlar • Özne sınav ve testler • Dışarıdan veya öğretmen tarafından tasarlanır 	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrenmeyle bağlantılı • Öğretmen ve öğrenci tarafından birlikte planlanır • Öğrencinin yapılandırma düzeyini belirlemeye yönelik • Oluşturmacı • Ürün ve süreci birlikte değerlendirme • Bireyi, grubu değerlendirme
----------------------	--	---

Titiz (2001), öğrencinin, mevcut ve gelecekteki eğitsel gereksinimlerinin farkına varmasına yardımcı olunması gerektiğini ifade etmektedir. Bu amaçla öğrencinin kendi fiziksel ve zihinsel yeteneklerini ve sınırlamalarını, yani "öğrenme profilini" keşfetmesine, eğitsel ihtiyaçlarının gerektireceği bilgi, beceri ve tutumlara yönelik davranışların, öğrenme profiline uygun yollarla ve bizzat öğrencinin kendisince kazanılmasına yardımcı olunmalıdır. Bu bağlamda "bilgi belleme" değil, "öğrenmeyi öğrenme" esas alınmalıdır.

Gagnon-Collay'a göre öğrenme anlamlı, özgün ve karmaşık ortamlarda gerçekleştiğinden yapılandırmacı sınıflarda öğrencinin kendi kararlarını verebildiği kendi öğrenme planını yaptığı ve uyguladığı, gelişimini izlediği, çalışmalarını değerlendirdiği özgün öğrenme etkinlikleri kullanılmaktadır (Gagnon-Collay,2001). Öğrenciler, kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu almalı, sınıf düzeyi arttıkça artan sorumluluklarının farkına varmalıdır. Bu şekilde bilimsel ve teknolojik kavram dağarcıklarını geliştiren, soru soran ve sorgulayan, kendi problemlerini kuran ve çözen, tartışan, sınıf dışındaki öğrenme fırsatlarını da değerlendiren birey ortaya çıkabilir. Ayrıca, öğrenci kendisi ve çevresi için güvenlik konularında bilinçli davranmalı ve grup çalışması becerilerini geliştirmelidir. Bu nedenle yapılandırmacı öğrenme ortamlarında öğrencileri düşündürmeye yönelmek ve problemlere çeşitli çözüm yolları geliştirmede onları desteklemek gerekmektedir. Çünkü problemlerin çözümünde farklı bakış açılarının kazandırılması bilginin yapılandırılmasında önemlidir.

Yapılandırmacı yaklaşımda öğretmen, öğrenme ve öğretme sürecini yönlendiren, öğrenme ortamını düzenleyen ve değerlendirme etkinliklerini planlayan kişidir. Aynı zamanda öğretmen öğrencilerin araştıran, sorgulayan, çevresinde gerçekleşen doğal olaylara karşı merak ve ilgi duyan bireyler olarak yetişmelerinde rehberlik eder (Postletwaite,1993).

Öğretmenin rolü kavramsalın çevresindeki bilgiyi, soruları ve anlaşmazlık durumunu öğrencilerin ilgilerine göre organize etmektir. Öğretmenler öğrencilere yeni öğrendiklerini geliştirmede ve eskilerle bağlantı kurmada yardımcı olurlar. Geniş düşünceler halinde yapılan sunumlar daha sonra parçalara ayrılır. Etkinlikler, öğrenci merkezlidir ve öğrenciler kendi sorularını sormak için cesaretlendirilir, kendi deneyimlerini tamamlarlar ve kendi sonuçlarına varırlar. Yapılandırmacılık bir öğretme kuramı değil, öğrenme kuramıdır (Brooks&Brooks 1993).

Millî Eğitim Bakanlığı ilköğretimde yapılandırmacı eğitim yaklaşımını benimsemiş ve 2004-2005 öğretim yılında da, denemek üzere pilot olarak seçilen illerdeki okullarda uygulamaya koymuştur. 2005-2006 öğretim yılından itibaren de Millî Eğitim Bakanlığı ülke genelinde tüm okullarda uygulamaya başlamıştır. 2005-2006 öğretim yılından önce öğretmen ve yöneticilere bu yeni yaklaşım ve buna dayalı olarak hazırlanan programlar tanıtılmıştır. Cumhuriyet tarihinin en önemli eğitim projesi olması iddiası ile sisteme önemli yenilikler getirmeyi amaçlayan ve yenilenen öğretim programları ile Türk eğitim sisteminde büyük bir dönüşümün gerçekleşeceği ifade edilmektedir.

Yenilikleri benimsemek ve uygulamaya koymak genelde kolay olmamaktadır. İnsanın doğasında, yenilik ve değişmeye karşı bir tepki, isteksizlik bulunmaktadır. "En iyi yol bildiğin yoldur" anlayışı, oluşacak yeni durumun korku ve endişesi, değişim ve yeniliğe direnmeyi, eskide ısrarı ortaya çıkarmaktadır. Bu bağlamda yapılandırmacı eğitim yaklaşımı ile hazırlanan yeni öğretim programlarının uygulanmasında öğretmen ve yöneticilerin bu eğitim yaklaşımı hakkında bilgi sahibi olmaları ve benimsemeleri önemli bir husustur.

AMAÇ

Bu çalışmanın amacı, ilköğretim okullarında görev yapan öğretmen ve yöneticilerin yapılandırmacı eğitim yaklaşımı ve buna dayalı olarak hazırlanan öğretim programları hakkındaki görüşlerini ortaya koymaktır.

Alt Problemler

Araştırmaya katılanların görüşleri

- Cinsiyete
- Hizmet süresine
- Yapılmakta olan göreve göre farklılaşmakta mıdır?

Sayıtlılar

- Araştırmaya katılanlar anket sorularına samimi cevap vermişlerdir.

Sınırlılıklar

Araştırma, 2005 yılı Haziran ayında Ağrı İl merkezindeki ilköğretim okullarında görev yapan öğretmen ve yöneticilerle sınırlıdır.

YÖNTEM

Araştırma, betimsel nitelikte bir alan araştırmasıdır.

Evren ve Örneklem

Millî Eğitim Bakanlığı, 2005 yılı Haziran ayında 2005–2006 öğretim yılında uygulamaya konulacak olan yapılandırmacı eğitim yaklaşımı ile hazırlanan yeni öğretim programlarını ilköğretim okulu öğretmen ve yöneticilerine tanıtmıştır. Ağrı ilinde bu tanıtım eğitimine katılan 287 ilköğretim okulu öğretmeni ve 79 yönetici araştırmanın çalışma evrenini oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi, 160 öğretmen ve 35 yönetici olmak üzere toplam 195 kişiden meydana gelmektedir. Eksik doldurulan anketler değerlendirmeye alınmamıştır.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan “Yapılandırmacı Eğitim Yaklaşımı Değerlendirme Anketi” kullanılmıştır. Anket sorularının hazırlanması aşamasında ilgili literatürden ve Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan tanıtım materyallerinden yararlanılmış, sorular Türkçe Eğitimi Bölümü öğretim elemanlarına incelettirilerek gerekli düzeltmeler yapılmış, uzman görüşü alındıktan sonra ankete son şekli verilmiştir. 20 maddeden oluşan anket beşli Likert tipinde hazırlanmıştır. Her maddeye verilecek cevap kodları 1.00 ile 5.00 arasında değişmektedir. Dereceleme maddeleri “1-Hiç Katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3-Orta Derecede Katılıyorum, 4-Katılıyorum, 5-Tamamen Katılıyorum” seçeneklerinden oluşmaktadır. Aralıkların eşit olduğu varsayımından hareket edilerek, aritmetik ortalamalar için puan aralığı katsayısı 0.80 olarak bulunmuştur. Puan Aralığı = (En Yüksek Değer-En Düşük Değer)/5 = 4/5 =

0.80. Böylece Tablo 1’de verilen aritmetik ortalamaların değerlendirme aralığı elde edilmiştir.

Tablo 1. Aritmetik Ortalamaların Değerlendirme Aralığı

Aralık	Seçenek	Aralığın Değeri
1.00-1.80	Hiç Katılmıyorum	“Çok Olumsuz”
1.81-2.60	Katılmıyorum	“Olumsuz”
2.61-3.40	Orta Derecede Katılıyorum	“Orta”
3.41-4.20	Katılıyorum	“Olumlu”
4.21-5.00	Tamamen Katılıyorum	“Çok Olumlu”

Anket soruları iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümdeki maddeler (1-10. maddeler) yeni öğretim programı ile ilgili görüşleri, ikinci bölümdeki maddeler (11-20. maddeler) yapılandırmacı eğitim yaklaşımı ile ilgili görüşleri belirlemeye yöneliktir. Veri toplama aracının Cronbach (α) Katsayısı 0,79 olarak bulunmuştur.

Anketten elde edilen sonuçlar SPSS For Windows programında analiz edilmiş, değişkenlere göre t testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Araştırmaya 195 öğretmen ve yönetici katılmıştır. Araştırmaya katılanların %46’sı (90 kişi) kadın, %54’ü (105 kişi) erkektir.

Araştırmaya katılanların %18’i (35 kişi) yönetici, %82’si (160 kişi) öğretmendir.

Araştırmaya katılanların meslekteki hizmet sürelerine göre dağılımları şöyledir; 1-5 yıl %37 (73 kişi), 5-10 yıl %36 (70 kişi), 10-15 yıl %9 (17 kişi), 15-20 yıl %9 (17 kişi), 20 yıl ve daha fazla %9 (18 kişi).

Anket maddeleri ve bunlara ilişkin cevapların ortalamaları Tablo 2’de verilmektedir.

Tablo 2. Yapılandırmacı Eğitim Yaklaşımı Değerlendirme Anketi

	N=195	x	S	
1- Yapılandırmacı öğretim programında etkinlikler açık olarak ifade edilmiştir.	4.44	.63		Çok Olumlu
2- Yapılandırmacı öğretim programında öğretim faaliyetleri yeterli bir biçimde planlanmıştır.	3.75	.73		Olumlu
3- Yapılandırmacı öğretim programının farklı bölümleri birbiriyle tutarlıdır.	4.14	.69		Olumlu
4- Yapılandırmacı öğretim programında öğrenme alanları belirgindir.	4.16	.77		Olumlu
5- Yapılandırmacı öğretim programında, dersler birbirleriyle ilişkilendirilmiştir.	4.42	.57		Çok Olumlu
6- Yapılandırmacı öğretim programında, ölçme ve değerlendirme yöntemleri açık olarak belirtilmiştir.	4.03	.90		Olumlu
7- Yapılandırmacı öğretim programında, öğretmenin rolü açık olarak ifade edilmiştir.	4.21	.70		Çok Olumlu
8- Yapılandırmacı öğretim programı, öğretmenin yükünü arttıracaktır.	4.20	.67		Olumlu
9- Yapılandırmacı öğretim programı, yapılandırmacı yaklaşımın ilkelerine uygun olarak hazırlanmıştır.	3.74	.80		Olumlu
10- Okulumuzun altyapısı ve sahip olduğu olanaklar, yapılandırmacı öğretim programının yürütülmesi için uygundur.	2.27	1.14		Olumsuz
11- Yapılandırmacı eğitim yaklaşımı, öğrenci merkezli bir yaklaşımdır.	4.50	.59		Çok Olumlu
12- Yapılandırmacı eğitim yaklaşımı, öğrenciyi düşünmeye sevk eder.	4.52	.64		Çok Olumlu
13- Yapılandırmacı eğitim yaklaşımı, öğrenciyi araştırmaya yönelir.	4.29	.75		Çok Olumlu
14- Yapılandırmacı eğitim yaklaşımı, öğrencileri ezbere bir eğitimden kurtaracaktır.	4.45	.73		Çok Olumlu
15- Yapılandırmacı eğitim yaklaşımı, eğitim etkinliklerini daha eğlenceli hale getirecektir.	4.40	.70		Çok Olumlu
16- Yapılandırmacı eğitim yaklaşımı, öğrencilerin sosyal gelişimlerini hızlandıracaktır.	4.40	.68		Çok Olumlu
17- Yapılandırmacı eğitim yaklaşımını öğretmenler, kolaylıkla benimseyecektir.	3.47	.81		Olumlu
18- Yapılandırmacı bir eğitim sürecinde sınıf kontrolü daha zor olacaktır.	3.33	1.26		Orta
19- Yapılandırmacı bir eğitim sürecinin başarılı olması için okul, aile ve öğretmen arasında sağlıklı bir iletişimin olması şarttır.	4.78	.46		Çok Olumlu
20- Yapılandırmacı bir eğitim sürecinin başarılı olması için okul yönetiminin desteği gereklidir.	4.21	.97		Çok Olumlu

Tablo 2'ye göre öğretmen ve yöneticiler yeni öğretim programı ile ilgili olarak; yeni programda eğitim etkinliklerinin açık olarak ifade edildiği, derslerin birbirleriyle ilişkilendirildiği, öğretmenin rolünün açıkça belirtildiği görüşlerine tamamen katılmaktadırlar (çok olumlu). Öğretim faaliyetlerinin yeterince planlandığı, programdaki farklı bölümlerin birbirleriyle tutarlı olduğu, öğrenme alanlarının belirgin olduğu, ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin açıkça belirtildiği, programın yapılandırmacı yaklaşım ilkelerine uygun olarak hazırlandığı görüşlerine katılmaktadırlar (olumlu). Bununla birlikte yeni programın öğretmene daha fazla yük getireceği ayrıca yeni programın başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için gerekli altyapı ve olanakların yetersiz olduğu düşünülmektedir.

Araştırmaya katılanların yapılandırmacı eğitim yaklaşımıyla ilgili olarak, bu yaklaşımın, öğrenci merkezli olduğu, öğrenciyi düşünmeye ve araştırmaya yönelttiği, öğrenciyi ezbercilikten kurtaracağı, eğitim etkinliklerini eğlenceli hale getireceği, öğrencilerin sosyal gelişimlerini hızlandıracağı görüşlerine tamamen katılmaktadırlar (çok olumlu). Araştırmaya katılanlar, yapılandırmacı eğitim yaklaşımının başarıya ulaşmasında okul yönetiminin desteğinin ve okul, aile ve öğretmen arasında sağlıklı bir iletişimin gerekli olduğu görüşlerine de tamamen katılmışlardır (çok olumlu). 18. madde için ortalama 3.33 (orta) olarak elde edilmiştir. Buna göre sınıf kontrolünün zorluğu hakkında net bir görüş bildirilmemektedir. Ancak öğretmenlerin yeni yaklaşımı kolaylıkla benimseyeceği görüşüne olumlu yaklaşmaktadır.

Araştırmaya katılanların yapmakta oldukları göreve göre (öğretmen/yönetici) görüşlerinin farklı olup olmadığını belirlemek amacıyla t testi yapılmış, .05 anlamlılık düzeyinde hiçbir soruda fark görülmemiştir.

Araştırmaya katılanların meslekteki hizmet sürelerine göre görüşlerinin farklı olup olmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmış, .05 anlamlılık düzeyinde hiçbir soruda fark görülmemiştir.

Araştırmaya katılanların cinsiyetlerine göre görüşlerinin farklı olup olmadığını belirlemek amacıyla t testi yapılmış, 1. ve 15. maddelerde .05 anlamlılık düzeyinde fark görülmüştür. Fark görülen maddelerle ilgili bilgiler Tablo 3'te verilmektedir. Grup varyanslarının eşit olup olmadığını gösteren Levene testi sonuçlarına göre grup varyansları arasında fark bulunmamıştır (Büyüköztürk, 2003, s.39).

1. madde: $F=0,017$, $Sig=0,897$

15.madde: $F=1,153$, $Sig=0,284$

Tablo 3. Araştırmaya Katılanların Cinsiyetlerine Göre Anket Maddelerine İlişkin Görüşlerinin t testi Sonuçları

	N	x	S	sd	t	p
1- Yapılandırmacı öğretim programında etkinlikler açık olarak ifade edilmiştir.						
Kadın	90	4.53	.621	193	2.003	.047
Erkek	105	4.35	.635			
15- Yapılandırmacı eğitim yaklaşımı, eğitim etkinliklerini daha eğlenceli hale getirecektir.						
Kadın	90	4.55	.601	193	2.829	.005
Erkek	105	4.28	.753			

Tablo 3'e göre, kadın katılımcılar, yapılandırmacı öğretim programında etkinliklerin açık olarak ifade edildiği, bu yaklaşımla eğitim etkinliklerinin daha eğlenceli geçeceği görüşlerine erkek katılımcılara göre daha çok katılmaktadırlar.

Millî Eğitim Bakanlığı, 2005 yılı Haziran ayında ilköğretim okulu öğretmen ve yöneticilerine yeni programları tanıtan eğitim faaliyetleri düzenlemiştir. Bir haftalık eğitim boyunca katılımcılar, yapılandırmacı yaklaşım ve buna dayalı olarak hazırlanan öğretim programı hakkında genel olarak bilgilendirilmişlerdir. Araştırmamıza katılanların yazılı olarak belirttikleri görüşler, bu bir haftalık eğitimin yeterli olmadığı, yoğunlaştırılmış bir haftalık eğitim süresince ilgi ve dikkatlerinin azaldığı, noktasında toplanmaktadır. Ayrıca yeni programın uygulanması için gerekli materyallerin sağlanamayacağı endişesi, okulların donanımlarının yetersizliği, sınıf mevcudu gibi konulara dikkat çekilmiştir.

SONUÇ

Türkiye, son yıllarda, değişen koşullara uyum sağlamak amacıyla eğitim alanında yoğun girişimlerde bulunmaktadır. 2000'li yılların başında toplam kalite yaklaşımına dayalı okul gelişim modeli hayata geçirilmiş, 2004 yılından itibaren de ilköğretimde yapılandırmacı eğitim görüşü benimsenmiştir. Yapılandırmacı eğitim yaklaşımı ile hazırlanan program

2005-2006 öğretim yılından itibaren ülke genelinde uygulamaya konulmuştur.

Millî Eğitim Bakanlığı, 2005 yılı Haziran ayında ilköğretim okulu öğretmen ve yöneticilerine yeni programları tanıtan eğitim faaliyetleri düzenlemiştir. Bir haftalık yoğunlaştırılmış eğitim alan ilköğretim okulu öğretmen ve yöneticileri üzerinde yapılan bu araştırma; araştırmaya katılanların yapılandırmacı eğitim yaklaşımı ve buna dayalı olarak hazırlanan öğretim programı hakkında genel olarak olumlu tutum sergilediklerini ortaya koymaktadır.

Araştırmaya katılanlar, yeni öğretim programı ile ilgili olarak; eğitim etkinliklerinin açık olarak ifade edildiği, derslerin birbirleriyle ilişkilendirildiği, öğretmenin rolünün açıkça belirtildiği görüşlerine tamamen katılmaktadırlar.

Öğretim faaliyetlerinin yeterince planlandığı, programdaki farklı bölümlerin birbirleriyle tutarlı olduğu, öğrenme alanlarının belirgin olduğu, ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin açıkça belirtildiği, programın yapılandırmacı yaklaşım ilkelerine uygun olarak hazırlandığı görüşlerine katılmaktadırlar.

Bununla birlikte yeni programın öğretmene daha fazla yük getireceği ayrıca yeni programın başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için gerekli altyapı ve olanakların yetersiz olduğunu düşünmektedirler. Okullardaki altyapı ve olanakların yetersiz olması uygulamada başarının önündeki en büyük engel olarak görülmektedir. Eğitim etkinliklerinde kullanılacak materyalin sağlanamayacağı endişesi, sınıfların fiziki yapısının uygun olmaması, öğrencilerin oturma düzeni için masa ve sıraların uygun olmaması, sınıf mevcutlarının fazlalığı, okulların donanım yetersizliği dikkat çekilen konulardır.

Araştırmaya katılanlar, yapılandırmacı eğitim yaklaşımıyla ilgili olarak, bu yaklaşımın, öğrenci merkezli olduğu, öğrenciyi düşünmeye ve araştırmaya yönelttiği, öğrenciyi ezbercilikten kurtaracağı, eğitim etkinliklerini eğlenceli hale getireceği, öğrencilerin sosyal gelişimlerini hızlandıracağı görüşlerine tamamen katılmaktadırlar.

Araştırmaya katılanlar, yapılandırmacı eğitim yaklaşımının başarıya ulaşmasında okul yönetiminin desteğinin ve okul, aile ve öğretmen arasında sağlıklı bir iletişimin gerekli olduğu görüşlerine de tamamen katılmışlardır.

KAYNAKÇA

- Bağcı-Kılıç, G. (2001). Oluşturmacı fen öğretimi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*. 1. 9-22.
- Brooks, J. G.ve Brooks M. G.(1993). *In search for understanding the case for constructivist classroom*. Alexandria Virginia : ASCD.
- Büyüköztürk, Ş. (2003). *Veri analizi el kitabı*, Ankara:Pegema Yayıncılık.
- Cheek, D. W. (1992). *Thinking constructively about science technology and society education*. Albany, NY: State University of New York Press.
- Demirel, Ö. (2001). *Eğitim sözlüğü*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Erdem, E. (2001) *Program geliştirmede yapılandırmacılık yaklaşımı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi SBE. Ankara.
- Fosnot, C. T. (1995). *Constructivism: A psychological theory of learning. Theory, perspectives and practice*. Teachers College Press 8-33.
- Gagnon, G. W., Collay, M. (2001). *Designing for learning. Six elements in constructivist classroom*, Corwin Press.
- Glickman, C., Gordon, S. P., ve Ross-Gordon, J. M. (2004). *Supervision*, Pearson Allyn&Bacon,
- Kaptan, F. ve Korkmaz, H. (2001). *İlköğretimde Fen Bilgisi öğretimi: Modül 7*. Ankara. MEB.
- Komisyon, MEB. (2005). *İlköğretim Türkçe dersi 1-5 sınıflar öğretim programı ve kılavuzu*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.
- Oğuzkan, F. (1993). *Eğitim terimleri sözlüğü*. Ankara: Emel Matbaacılık.
- Özden, Y. (2003). *Öğrenme ve öğretme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Postlethwaite, K. (1993). *Differentiated science teaching*. Philadelphia: Open University Press.
- Titiz, M.T. (2001). *Ezbersiz eğitim yol haritası*. Ankara: Pegema Yayıncılık.
- Yager, R. (1991). The constructivist learning model, towards real reform in science education. *The Science Teacher*. 58(6). 52-57.

Alınış Tarihi: Haziran 2006
Hakemlerden Dönüş: Ekim 2006